

Sygn. akt IV U 1104/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2015r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Alicja Romanowska

Protokolant: stażysta Anna Barcikowska

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2015r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z odwołania K. F. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 24/09/2014 r. znak: (...)

o emeryturę pomostową

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy K. F. (1) prawo do emerytury pomostowej od 18 sierpnia 2014 roku.

Sygn. akt IV U 1104/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawca K. F. (1) odwołał się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. z dnia 24 września 2014r, znak (...), którą odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej z uwagi na brak udokumentowania 15-letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 1 i 3 ustawy z 19 grudnia 2008r o emeryturach pomostowych.

W uzasadnieniu odwołania skarżący wskazał, że wykonywał pracę kierowcy autobusu, co odpowiadają kryteriom pracy w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. wniósł o jego oddalenie wskazując, że wnioskodawca po dniu 31.12.2008r nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 z 2008r.) oraz na dzień 1.01.2009r nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach, o których mowa wyżej.

Sąd ustalił, co następuje:

Skarżący K. F. (1) ur. (...) w dniu (...). wystąpił do pozwanego z wnioskiem o emeryturę pomostową.

Na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku oraz znajdujących się w aktach rentowych i KP skarżącego, pozwany organ rentowy ustalił, że skarżący ukończył wiek 60 lat, rozwiązał stosunek pracy oraz wykazał okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze co najmniej 25 lat.

W dniu (...) skarżący wystąpił do pozwanego o emeryturę pomostową Skarżący przedłożył pozwanemu świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za okres jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w E. od 1 marca 1978r. do 30 kwietnia 1982r., z którego wynikało, że w okresie od 14.07.1978r do 16.08.1978r wykonywał prace kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 wymienione w Wykazie A D. VIIIpz 2 pkt 1, Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze /, w okresie od 18.08.1978r do 31.12.1978r i od 18.10.1979r do 30.06.1980r wykonywał prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych na stanowisku mechanika napraw samochodowych 15 wymienione w Wykazie A D. XIVpoz 16 pkt 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze /, w okresie od 1.01.1979r do 17.10.1979r i od 1.07.1980r do 30.04.1982r wykonywał prace kowala wykonując prace ręczne w kuźniach przemysłowych 15 wymienione w Wykazie A Dziale III poz 79 pkt 5 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze /

. S. przedłożył też świadectwo wykonywania prac w warunkach szczególnych z 22.07.2014r wystawione przez Zarząd (...) Sp.z o.o.w E. z którego wynika, że w okresie od 5.05.1982r do 31.05.1993r stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 wymienione w Wykazie A D. VIIIpoz 2 Rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.1983r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze /..K. F. (1) przedłożył także świadectwo pracy wystawione przez archiwum (...) sp.z o.o w E. z którego wynika, że w okresie od 1.03.1996r do 9.01.2000r pracował w Zakładzie (...) Spółka z o.o. w E. na stanowisku kierowcy autobusu.y

Zaskarżoną decyzją z dnia 24.09 2014r. organ rentowy ponownie odmówił wnioskodawcy prawa do świadczenia, wskazując, że po dniu 31.12.2008r nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 z 2008r.) oraz na dzień 1.01.2009r nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach ,o których mowa wyżej.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-5, karta przebiegu zatrudnienia k. 29, decyzja k. 31, wniosek k. 35, świadectwo pracy k. 37, zaświadczenie k. 39, decyzja k. 41 – plik emerytalny akt ZUS)

Skarżący nie zgodził się z powyższą decyzją, domagając się uwzględnienia jako pracy w szczególnych warunkach – w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych okresów zatrudnienia na stanowisku kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 i stanowisku kowala ręcznego.

W okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w E. K. F. w okresie od 14.07.1978r. do 16.08.1978r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca autobusu Autosan o liczbie miejsc powyżej 15 osób w transporcie publicznym /33 dni/.

Wykonując pracę kierowcy autobusu jeździł na liniach trasowych.

W okresie od 1.01.1979r. do 17.10.1979r., a następnie od 1.07.1980r. do 30.04.1982r. K. F. pracował na stanowisku kowala ręcznego w kuźni /2 lata, 7 m-cy i 17 dni/

W okresie pracy na stanowisku kowala ubezpieczony wykonywał prace ręczne posługując się młotem i kowadłem, przez 8 godz. wykonywał prace polegające na zaginaniu i klepaniu lag i resorów. W kuźni było duże palenisko o pow. 2/ 2 metry opalane koksem.

W okresie zatrudnienia w (...) w E. ubezpieczonym od 5.05.1982r. do 31.05.1993r. /11 lat i 26 dni/ pracował jako kierowca autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 w transporcie publicznym.

W okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) sp. z o.o. w E. tj. od 1.03.1996 do 9.01.2000r./3 lata, 10 m-cy i 9 dni/ K. F. pracował jako kierowca autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 osób w transporcie publicznym.

/dowód: akta osobowe k.37, zeznania świadków J. M. /00:19:17 nagrania z rozprawy z 28.04.15r./, T. T. /00:25:20 nagrania z rozprawy z 28.04.15r./ i R. U. /00:29:37 nagrania z rozprawy z 28.04.15r./

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy zasługiwało na uwzględnienie.

W świetle art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 z 2008r.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Przepis art. 3 w/w ustawy definiuje z kolei pojęcie prac w szczególnych warunkach wskazując, że:

1. Prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określony załącznikiem nr 1 do ustawy.

2. Czynniki ryzyka, o których mowa w ust. 1, są związane z następującymi rodzajami prac:

1) w szczególnych warunkach determinowanych siłami natury:

- a) prace pod ziemią,
- b) prace na wodzie,
- c) prace pod wodą,
- d) prace w powietrzu;

2) w szczególnych warunkach determinowanych procesami technologicznymi:

a) prace w warunkach gorącego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach, w których wartość wskaźnika obciążenia termicznego WBGT wynosi 28 °C i powyżej, przy wartości tempa metabolizmu pracownika powyżej 130 W/m²,

b) prace w warunkach zimnego mikroklimatu - prace wykonywane w pomieszczeniach o temperaturze powietrza poniżej 0 °C,

c) bardzo ciężkie prace fizyczne - prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 8.400 kJ, a u kobiet - powyżej 4.600 kJ,

d) prace w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego,

e) ciężkie prace fizyczne związane z bardzo dużym obciążeniem statycznym wynikającym z konieczności pracy w wymuszonej, niezmiennej pozycji ciała; przy czym ciężkie prace fizyczne to prace powodujące w ciągu zmiany roboczej efektywny wydatek energetyczny u mężczyzn - powyżej 6.300 kJ, a u kobiet - powyżej 4.200 kJ, a prace w wymuszonej pozycji ciała to prace wymagające znacznego pochylecia i (lub) skreślenia pleców przy jednoczesnym wywieraniu siły powyżej 10 kG dla mężczyzn i 5 kG dla kobiet (wg metody OWAS pozycja kategorii 4) przez co najmniej 50 % zmiany roboczej.

3. Prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należącego do wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określony załącznikiem nr 2 do ustawy.

4. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1.

5. Za pracowników wykonujących prace o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy, w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 3.

6. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach uważa się także ubezpieczonych z tytułu działalności twórczej lub artystycznej tancerzy zawodowych, wykonujących po dniu wejścia w życie ustawy prace związane z bardzo ciężkim wysiłkiem fizycznym.

7. Za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W załączniku nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych pod pozycją 8 wymieniono pracę kierowców autobusów w transporcie publicznym, a w zał. Nr 1 pod pozycją 9 wymieniono prace bezpośrednio przy kłuciu ręcznym w kuźniach.

W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że odmiennie, niż to było uprzednio w Rozporządzeniu RM z 7.02.83r. ustawodawca nie wymaga, aby prace bezpośrednio przy kłuciu ręcznym wykonywane były jedynie w kuźniach przemysłowych.

Z kolei zgodnie z art. 49 cyt. Ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Zasadniczo więc emerytura pomostowa przysługuje tym, którzy pracowali w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS oraz pracują po 31 grudnia 2008 r. w warunkach określonych przez ustawę o emeryturach pomostowych. Jednakże emerytura pomostowa będzie przysługiwała również tej osobie, która na dzień 1 stycznia 2009 r. ma już wymagany staż pracy w szczególnych warunkach lub charakterze określony w ustawie o emeryturach pomostowych, przy czym generalnie jest to okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach za wyjątkiem osób wymienionych w art.10 ustawy o emeryturach pomostowych.

Biorąc powyższe przesłanki pod uwagę należy zauważyć, że w sprawie niekwestionowanym było, iż wnioskodawca nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach po dniu 31 grudnia 2008r.

W ocenie Sądu ubezpieczony natomiast wykazał, że spełnia wymogi ustawy o emeryturach pomostowych określonych w art. 49, gdyż w dniu wejścia w życie ustawy legitymował się wymaganym przepisami okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy.

W ocenie Sądu nie budziło wątpliwości, że ubezpieczony w okresie od 1.03.1978 do 16.08.1978r. / (...) w E./ oraz w okresie od 5.05.1982 do 31.05.1993r. / (...) w E./ oraz w okresie od 1.03.1996 do 31.12.1998 a więc przez okres w sumie 12 lat 11 m-cy i 29 dni wykonywał pracę kierowcy autobusu o liczbie miejsc powyżej 15 osób pracując w transporcie publicznym oraz w okresie zatrudnienia w (...) w E. od 1.01.1979r. do 17.10.1979r., a następnie od 1.07.1980r. do 30.04.1982r. /2 lata, 7 m-cy i 17 dni/. Łącznie zatem ubezpieczony przed dniem 1.01.1999 przepracował w warunkach szczególnych określonych w ustawie emerytury pomostowej okres 15 lat 7 m-cy i 16 dni.

Co prawda ubezpieczony nie przedłożył zaświadczeń wystawionych przez pracodawcę potwierdzających wykonywanie przez niego prac w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Jednakże w ocenie Sądu brak takiego świadectwa nie pozbawia strony do udowodnienia przed Sądem powyższego za pomocą innych środków dowodowych.

Fakt wykonywania pracy w charakterze kierowcy i pracownika w kuźni w (...) w E-gu potwierdzili przesłuchiwani w sprawie świadkowie J. M. /00:19:17 nagrania z rozprawy z 28.04.15r./, T. T. /00:25:20 nagrania z rozprawy z 28.04.15r./ i R. U. /00:29:37 nagrania z rozprawy z 28.04.15r./

Wszyscy ci świadkowie zgodnie zeznali, że ubezpieczony w (...) w E. pracował początkowo jako kierowca autobusu jeżdżąc autobusami liniowymi. Następnie pracował jako mechanik wykonując prace przy remontach autobusów w kanałach, a w latach 70-tych został przeniesiony do pracy w kuźni gdzie pracował jako kowal regenerując m.in. resory. Zeznania tych świadków zasługują na wiarę albowiem są wzajemnie wspólne i uzupełniają się. Świadkowie ci pracowali z ubezpieczonym, mają wiedzę na temat charakteru pracy ubezpieczonego, a nadto w żaden sposób nie są zainteresowani ostatecznym wynikiem niniejszego postępowania.

W ocenie Sądu złożyli oni spontaniczne zeznania, które zasługują na wiarę.

Fakt zatrudnienia w charakterze kierowcy wynika również wprost z akt osobowych, z których wynika, że ubezpieczony został zatrudniony w dniu 14.07.1978 jako kierowca autobusu liniowego /arkusz obiegowy kierowców przy przyjęciu do pracy, arkusz jazdy patronackiej, pismo kierowane do Dyrektora (...) z 10.08.78r./

Również w aktach osobowych znajdują się angaże z których wynika, że z dn. 1.01.1979 ubezpieczonego przeniesiono na stanowisko kowala. Na tym stanowisku ubezpieczonemu przyznawano wynagrodzenie w wyższej kwocie zaszeregowania w dniu 28.07.79 i 28.10.79r., a następnie z dn. 18.10.79 przeniesiono go na stanowisko mechanika samochodowego.

Z akt osobowych wynika jednocześnie, że ubezpieczony w latach 80-tych ponownie wykonywał czynności na stanowisku kowala w kuźni, o czym świadczy pismo z 28.06.80r. kiedy odnotowano że samodzielnie opuścił stanowisko pracy w kuźni, a następnie np. 18.09.80r. we wniosku o urlop również określał swoje stanowisko jako kowal, w dn. 16.12.80 udzielono również K. F. zatrudnionego na stanowisku w kuźni w stanie nietrzeźwym na stanowisku pracy. W aktach osobowych znajdują się również wnioski urlopowe z 28.01.81r., 25.03.81r. 14.04.80r., 11.06.81r. i 19.06.81r., 10.08.81r., 23.11.81r., 5.04.82r. gdzie ubezpieczonych występując o urlop we wnioskach wpisywał stanowisko kowal.

W aktach osobowych znajduje się również opinia wystawiona przez pracodawcę datowana na 17.04.82r. gdzie odnotowano, iż ubezpieczony zatrudniony był na stanowisku kowala oraz pismo rozwiązujące przez pracodawcę umowę o pracę z K. F. zatrudnionym na stanowisku kowala.

Powyższe dokumenty w sposób jednoznaczny, w ocenie Sądu potwierdzają stanowisko wnioskodawcy oraz świadków co do przebiegu pracy w (...) i zajmowanych stanowisk.

Sąd również nie miał wątpliwości, że ubezpieczony w okresie zatrudnienia w (...) w E. i (...) w E. pracował jako kierowca autobusu w transporcie publicznym i że te autobusy miały ponad 15 miejsc. Z urzędu Sądowi wiadomo, że wskazane wyżej przedsiębiorstwa jako podstawowy przedmiot działalności miały zapewnienie transportu miejskiego autobusowego. Przedsiębiorstwa te dysponowały przede wszystkim dużymi autobusami które odbywały kursy liniowe miejskie i podmiejskie.

Dlatego też Sąd dał wiarę ubezpieczonemu co do charakteru pracy w w/w okresach.

Tym samym, w ocenie Sadu skarżący wykazał wykonywanie przed 1.01.2009r. wykonywanie prac w warunkach szczególnych wymienionych w art. 3 ust 1 i 3 wymienione w zał. Nr 1 do ustawy o emeryturach pomostowych pod pozycją 9 i w zał. Nr 2 pod pozycją 8.

W tym miejscu należy zauważyć, że rodzaje prac wymienione w załącznikach do ustawy o emeryturach pomostowych mimo, iż często wydają się być powtórzeniem prac ujętych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. oraz wydanych na jego podstawie przepisów resortowych, to jednak nie można ich uznać za tożsame.

Dotyczy to przede wszystkim w realiach przedmiotowej sprawy pracy wykonywanych w kuźniach. Rozporządzenie RM z 7.02.1983r. wymagało aby były to prace w kuźniach przemysłowych, albowiem tylko takie prace uznawano za prace wykonywane w warunkach szczególnych.

Ustawa o emeryturach pomostowych nie stawia już takiego wymogu odnośnie prac w kuźniach w ocenie Sądu brak podstaw aby w związku z tym dokonywać wykładni rozszerzającej i ograniczać prace które można uznać za prace wykonywane w warunkach szczególnych jedynie do prac w kuźniach przemysłowych.

Z całą pewnością gdyby było to intencją ustawodawcy to zawarłby takie ograniczenie w ustawie. Skoro tego nie uczynił to zakładając racjonalność prawodawcy brak podstaw do tego by nie zaliczać do prac w warunkach szczególnych prac bezpośrednio przy kłuciu ręcznym w kuźniach, którym nie można przypisać przedmiotu kuźni przemysłowej (np. w hutach czy stalowniach).

W związku z tym należało uznać, że wnioskodawca spełnił kumulatywnie przesłanki do emerytury pomostowej i dlatego też Sąd, stosownie do art. 477¹⁴§2 k.p.c., uwzględnił odwołanie skarżącego i orzekł jak w sentencji wyroku.